

AGINDU SOILAK

	 15 min
MATERIALA - Aginduen zerrenda prestatu.	

AZALPENA

Aginduen bidez ere jolas daiteke eta aldi berean hizkuntzaren zati bat landu. Aginduak aldeztatik prestatzea komeni da, bestela, irudimena motz gera daiteke une laburretan agindu diferente asko eman behar baditugu.

Hasteko, agindu bakarra emango dugu.

- *Zu, altxa zaitez.*
- *Zuk koaderno Maiteri eman.*
- *Zuk atea ireki.*
- *Mahai gainean paper bat jarri.*
- *Denak, burua jaitsi.*

Gero bi:

- *Zuk hanka altxa eta begi bat itxi.*
- *Besoa altxa eta makurtu.*
- *Lepoari heldu eta mihia atera.*

Aginduak ordena kronologikoan bete ditzatela eskatuz:

- *Argia piztu ondoren liburu bat hartu.*
- *Aulkira igo aurretik Edurneri eskua eman.*
- *Atea ireki baino lehen idatzi zure izena arbelean.*

Puntu gramatikal zehatzen ulermena lantzeko aginduak ere erabil daitezke noizean behin:

- Erlatiboaren ulermena lantzeko:
 - *Ekar iezadazu Pellok **duen** arkatza.*
 - *Bultza zure ondoan **dagoen** pareta.*
 - *Jaso lurrean **dauden** paperak.*
- Konpletiboen ulermena lantzeko:
 - *Esan Imanoli gaiztoa **dela**.*
 - *Esan Josebari berandu **dela**.*
 - *Galdetu Arkaitzi ea goserik **duen**.*

ERREGINA ZAHARRA

	 15 min
MATERIALA: Ø	

AZALPENA

Ikasle batek erreginarena egingo du eta besteei nahi dituen aginduak emango dizkie.

Ikasleek antzerki modura betetzen joango dira.

Ni Erregina zahar-zahar bat naiz.

la ezin naiz ibili ere. Horregatik ekarri behar didazue nahi dudan guztia eta nire aginduak bete:

- Jone! Sukaldera joan eta bazkaria ekarri!
- Aitor, mahai zikin hau hemendik atera eta beste bat ekarri. Har ezazu beste laguntzaileren bat!

ALDAERAK

Ikasleei "agindu" eredu batzuk eman ondoren ikasleek asma ditzakete aginduak.

IDATZIZKO AGINDUAK

	 15 min
MATERIALA	
- Aginduak pentsatu eta arbelean idatzi. Aginduak pentsatu eta papertxo zenbakiuetan idatzi.	

AZALPENA

Ikasleek hainbat esaldi inperatibo idatziko dituzte arbelean. Esaldi bakoitzak zenbaki bat du eta haur bakoitzak ere bai. Beraz, ikasle bakoitzak bete beharreko agindu jakin bat izango du. Irakasleak zenbaki hori esaten duenean, ikasleak bere agindua bete beharko du azkar-azkar.

Ikasleen zenbakiak aldatzea komeni da noizean behin.

Gauza apur bat konplikatua nahi bada, ez dugu ikasle eta zenbakien arteko lotura finkorik ezarriko. Honela esan genezake orduan:

- *Jon, hogeita zazpi!*

Jonek lehenbailehen zenbaki hori arbelean bilatu, irakurri eta bete egin beharko du.

Arintasuna bilatzen badugu, hiru agindu bakarrik idatziko ditugu eta zenbakiak azkar esan, ikasleak hatzaz seinalatuz.

- *Bat!*

- *Hiru!*

- *Bi!*

Hona hemen baliagarri izan daitezkeen agindu batzuk:

- *Idatzi arbelean zure izena.*
- *Esan ozenki zure ezkerrean dagoenaren izena.*
- *Topa zure gelakoen artean praka luzedunen kopurua eta arbelean idatzi.*
- *Gelako atea ireki ondoren atera itzazu pasabidera zure bi lagun eskutik helduta.*

Aginduak arbelean idatzi ordez papertxoetan idatz daitezke, eta mahai baten gainean utzi zenbakiak, honela ikaslea jaiki, dagokion papera hartu, isilean nahiz ozenki irakurri eta agindua bete beharko du. Agindua isilean betez gero, ikasleak ozenki irakurri beharko luke papertxoan jartzen duena gainerako ikasleek agindua ongi ala gaizki bete duen jakin dezaten.

ITSUA GIDATU

	 10 min
MATERIALA - Aginduekin batera, ibilbide bitxiak asmatuz.	

AZALPENA

Ikasle bati begiak estaltzen zaizkio eta beste batek ematen dizkion aginduak betetzen saiatu behar du.

Oso agindu errazak emango dizkiogu hasieran:

- *Aurrera joan!*
- *Atzeraka ibili!*
- *Ezkerretara!*
- *Eskuinera!*
- *Makurtu!*
- *Salto egin!*
- *Besoak altxa!*
- *Hanka bat altxa!*

Gero zailtasun handiagoko aginduak eman ditzakegu.

Zailtasuna hizkuntzaren nahiz ekintzaren arabera izan daiteke, hots haur bati esaten badiogu: " hanka baten gainean ibili". Beharbada ez dago zailtasuna ulermenean, ekintzan baizik. Bestalde, haurrari joko atsegingarria gerta dakion, ekintza bitxiak, barregarriak, ... izan daitezen ahaleginduko gara.

- *Aurrera joan atzera begira.*
- *Ezkerretara joan niri begira.*
- *Makurtu besoak altxatuta.*

ZATUZ JOLASTERA!

- *Hanka bat altxa zure izena esaten duzun bitartean.*
- *Mingaina atera dantzan ari zarela.*
- *Begiak itxi eta eskuineko besoa altxa ahoa irekitzen duzun bitartean.*
- *Aurrean daukazun mailaren gainean dagoen koadernoan har ezazu!*
- *Txaloak jo, ahal duzun zarata handiena ateratzen duzularik, begi bat ixten duzun bitartean.*

JERONIMOK DIO

	 15 min
MATERIALA - Aginduak prestatu	

AZALPENA

Aginduak ematen dituen ikasleak Jeronimo indioaren itsura hartzen du:

“Jeronimok dio: ezkerreko eskua gora”

“Jeronimok dio: hatz lodia behera”

Beste guztiek esandakoa bete behar dute.

ALDAERAK

Haurren arreta neurtzeko Jeronimok tranpak egingo ditu. “Lurrean eseri” edo antzeko agindu soilei ez zaie kasurik egin behar, sarrera moduan “Jeronimok dio:” esan behar baita aginduak benetako balioa izateko.

MARRAZKI DIRIJITUA

	 15 min
MATERIALA - Marrazki egokiak aukeratu eta deskribapena idatzi.	

AZALPENA

Ikasle batek esku artean daukan irudi bat deskribatzen du eta beste batek arbelean edo paper batean marraztu egin behar du. Gero irudiak erkatu egiten dira, eta komentarioa egin. Gela osoari ere deskriba dakiokete. Edo idatziz deskribatu ere.

Oso marrazki sinplea izan behar du, zailtasuna adina eta ulermen mailaren araberakoa izango da.

Lehenengo aldiz, eta teknika menderatu arte, arbelean egin daiteke denen artean, gero bakoitzak beteko du.

Ikasleari erreferentzi puntu bat emango zaio, eta bertatik hasi beharko du marrazkia egiten, erreferentzi puntu hori gurutze batez marka daiteke.

Hona hemen zailtasun desberdineko, bi adibide:

- 1) *Orriaren erdialdean gurutze bat dago, ba has zaitez hortik marrazkia egiten. Gurutzea dagoen tokian zuhaitz handi bat marraz ezazu. Zuhaitz hori sagarrondo bat da, eta hiru sagar ikusten dira zuhaitzetik zintzilik.*
- 2) *Zuhaitzaren eskuinaldean Eider dago. Eiderrek ile luzea du.*
- 3) *Eider bere otzara bilatzen ari da. Eiderren otzara zuhaitzaren ezker aldean dago.*
- 4) *Egun eguzkitsua da eta zeruan eguzkia dago.*

b)

- 1) *Gelaren ezker aldean mahai karratu bat dago.*
- 2) *Mahai gainean ardo botila bat dago, erdiraino beteta, eta botilaren ondoan ardoz beteriko edalontzi bat.*
- 3) *Gaua da, eta gelako argia piztuta dago.*
- 4) *Aurreko hormaren ezker aldean koadro bat dago itsatsita hormaren goi aldean, bertan itsasoa ikusten da.*
- 5) *Lurrean alfonbra borobil bat dago.*
- 6) *Alfonbraren gainean katu bat dago lotan, dirudenez, nahikoa jolastu da mahaiean dagoen pilotatxoarekin.*
- 7) *Koadroa zintzilikatuta dagoen horma berberean leiho bat dago eskuinaldean eta gaua denez, izartxo bat besterik ez da ikusten leihotik.*

MARRAZTU ETA EZABATU 1

	 10 min
MATERIALA	
<ul style="list-style-type: none">- Talde jolaserako arbela.- Banakako jolaserako laukitxoetan banatutako orri bana.	

AZALPENA

Irakasleak marrazki sinpleak eginaraziko dizkie ikasleei arbelean:

- *Julen, etxea marraztu!*
- *Ainhoa, ilargia marraztu etxearen azpian!*
- *Agurtzane, baloia egin ilargiaren ezkerretan!*
- ...

Bigarren urratsa marrazkiak ezabatzea da. Ikasle batek beste bati marrazki bat ezabatzeko eskatuko dio. Baina ez edozein modutan; marrazkia bera ezin da bere izenez aipatu. Zeharkako bideak erabili beharko ditu:

- *Julen, ezabatu autoaren azpian dagoena.*
- *Nekane, ezabatu Idoiak egindako marrazkia.*
- *Ander, ezaba ezazu azkena egin den marrazkia.*
- ...

ALDAERAK

Jolas banakako bezala ere erabili daiteke (MARRAZTU ETA EZABATU 2).

MARRAZTU ETA EZABATU 2

	 20 min
MATERIALA	
- Haur bakoitzari laukitan banatutako orria emango diogu, ikaslea nagusia bada (hirugarren mailatik gorakoa) berak egin ditzake laukiak.	

AZALPENA

Nahi beste laukitan bana daiteke orria.

Ikasle bakoitzak bere toki eta orrian irakasleak esandako aginduak bete beharko ditu.

- a) Laukiak zenbakiak egon daitezke, eta honela bide batez ordinalak landu daitezke.
- **Zortzigarrenean** *marratzu ezazu txori txiki-txiki bat.*
 - **Lehenengoan** *idatzi zure amaren izena.*
 - **Laugarrenean** *marratzu idazteko balio duen tresna bat.*
 - **Hirugarrenean** *marratzu gaez zeruan agertzen dena.*
 - **Bosgarrenean** *idatzi zu bizi zaren kalearen izena.*
 - **Bigarrenean** *erantzun: zenbat dira bost gehi bi?*
 - **Bederatzigarrenean** *marratzu zaunka egiten duen animaliaaren irudia.*
 - **Zazpigarrenean** *idatzi zortziren erdia.*
 - **Seigarrenean** *idatzi zure lagun baten izen deiturak.*

- b) Edo eta zenbakitu gabe eman eta espazio-norabidea landu.
- **Lehenengo lerroko eskuineko laukian** idatzi asteko lehenengo eguna.
 - **Azkeneko lerroko erdiko laukian** marraztu lau hankadun animalia bat, idatzi bere izena.
 - **Bigarren lerroko erdiko laukian** idatzi janari garratz baten izena.
 - **Lehenengo lerroko erdiko laukian** marraztu animalia handi baten burua.
 - **Azkeneko lerroko ezkerreko laukian** idatzi handia izan arren izen txikia duen zerbaiten izena.
 - **Bigarren lerroko eskuineko laukian** idatzi beti zuria den zerbaiten izena.
 - **Lehenengo lerroko ezkerreko laukian** marraztu bere izena oso luzea izan arren oso txikia den zerbait.
 - **Azkeneko lerroko eskuineko laukian** idatzi hasieran "h" duten hiru hitz.
 - **Bigarren lerroko ezkerreko laukian** marraztu zuhaitz hostotsu garai bat.

NAHASTU GABE

	 10 min
MATERIALA: Ø	

AZALPENA

Irakasleak agindu laburrak emango ditu eta aldi berean berak ere beteko ditu:

- Zutik!
- Belauniko!
- Eskua gora!

Baina nahi duenean, gauza bat agindu eta beste ekintza bat egin dezake irakasleak. Ikasleek orduan, esandakoari egin behar diote kasu, ez irakasleak egin duenari.

Irakasleak, esate baterako, "Besoa gora!" esan dezake, hanka altxatzen duen bitartean. Ikasleek besoa altxatu beharko dute eta ez hanka.

PIRATAK ETA PRESOAK

	 20 min
MATERIALA	
- Zirkuitu erakargarri bat prestatzeko behar den materiala: uztaiak, sokak, makilak...	

AZALPENA

Piratak itsasontzi bati erasotzen diote. Marinelak preso hartu eta beren gordeleku sekretura eramaten dituzte, baina begiak itxita. Piratek bidea azaldu behar diete presoiei:

- Aurrean enbor erori bat dago, salto handi bat egin, "ieuupp"!
- Kontuz, zulo bat dago hor!
- Har ezazu makila hau (makila bat eskaintzen zaio) zure aurrean suge borrokalari bat dago eta.
- Orain ibaia zeharkatu behar duzu (hotsa atera)
- Ia iritsi gara gordeleku sekretura, geldi hor!
- Makurtu atetik sartzeko.
- Etzan zure ohean lotu egin behar zaitugu eta
- Tori, edan suge-salda hau, oso goxoa dago eta.

ZIRKUITUA

	 10 min
MATERIALA	
- Zirkuituak asmatu, ez da ezer berezirik behar, gelan dauden tresnekin molda gaitzke.	

AZALPENA

Aulkiak gelan banaturik, zirkuitu polita osa dezakegu. Gero, aginduak ematen dituenak erabakiko du besteren batek egin behar duen bidea:

- *Aulki horren gainera igo!*
- *Hurrengoaren ezkerretik pasa!*
- *Orain atzeraka!*

Koloretako uztaiak erabiliz ere konbinazioak sortzen dira:

- *Sar zaitetz uztai berdearen barruan!*
- *Salto egin uztai gorrira!*
- *Hanka bat uztai horian sartu eta bestea urdinean!*

Hona hemen zirkuitu posible bat:

Lehenengo ilaran hiru aulki jartzen dira bata bestearen ondoan, atzerago aulki bakar bat erdian.

Ikasleari honako agindu hauek emango zaizkio banan bana eta poliki.

- a) *Erdian dagoen aulkira igo ondoren besoak altxa.*
- b) *Orain pentsa txori bat zarela, hegaz hasi eta lurrera erori.*
- c) *Aulki bakarrari hiru buelta eman ezkerretik hasita, motorrez joango bazina bezala.*
- d) *Orain bueltatu zaitetz hasierako puntura, baina kontuz, arrastaka bueltatu beharko duzu, bide honetan, oso tunel estua dago eta.*

ALDAERAK

Jolasa zaildu nahi badugu, kartoitxoak ateratzen duen haurrak atera duen irudiari buruzko ezaugarri batzuk esango ditu. Gelako besteek, asmatu egin beharko dute zein den objektua. Asmatzen duenak aterako du hurrengo kartoitxoa.